

GHID PRIVIND TRATAMENTUL FISCAL APLICABIL VENITURILOR OBȚINUTE DIN MEDITAȚII ACORDATE ÎN PARTICULAR DE PERSOANELE FIZICE

CUPRINS

1.	ÎNREGISTRAREA ÎN REGISTRUL COMERȚULUI ȘI AUTORIZAREA FUNCȚIONĂRII	3
2.	OBLIGAȚIILE FISCAL DECLARATIVE ȘI DE PLATĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL IMPOZITULUI PE VENIT	3
2.1.	Depunerea Declarației unice	3
2.2.	Stabilirea venitului net anual pe baza normelor de venit și calculul impozitului pe venit	3
2.2.1.	Ajustarea normei anuale de venit	4
2.2.2.	Începerea activității în cursul lunii decembrie	5
2.2.3.	Încetarea activității/Înteruperea temporară a activității	5
2.2.4.	Realizarea unui venit brut anual mai mare decât echivalentul în lei al sumei de 25.000 euro	5
2.2.5.	Termenul de plată al impozitului pe venit	5
2.2.6.	Registrul de evidență fiscală	5
2.3.	Stabilirea venitului net anual în sistem real, pe baza datelor din contabilitate și calculul impozitului pe venit	5
2.3.1.	Declararea venitului net anual estimat și calculul impozitului pe venit	6
2.3.2.	Începerea activității în cursul lunii decembrie	6
2.3.3.	Încetarea activității/Înteruperea temporară a activității	6
2.3.4.	Declararea venitului net anual și stabilirea impozitului anual datorat	7
2.3.5.	Termenul de plată al impozitului pe venit	7
2.3.6.	Obligații din punct de vedere al evidenței contabile	7
3.	OBLIGAȚIILE FISCALE DECLARATIVE ȘI DE PLATĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL CONTRIBUȚIILOR SOCIALE	7
3.1	Contribuția de asigurări sociale	7
3.1.1.	Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale	8
3.1.2.	Cota de calcul al contribuției de asigurări sociale	8
3.1.3.	Termenul de plată a contribuției de asigurări sociale	8
3.1.4.	Persoane exceptate la plata contribuției	8
3.1.5.	Exercitarea opțiunii pentru plata contribuției de asigurări sociale	9

3.1.6. Prevederi speciale privind calculul și declararea contribuției de asigurări sociale	9
3.2. Contribuția de asigurări sociale de sănătate	9
3.2.1. Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate	10
3.2.2. Cota de calcul al contribuției de asigurări sociale	10
3.2.3. Termenul de plată a contribuției de asigurări sociale	10
3.2.4. Modalitatea de a opta pentru plata contribuției de asigurări sociale de sănătate	10
3.2.5. Prevederi speciale privind calculul și declararea contribuției de asigurări sociale de sănătate	11
4. TAXA PE VALOAREA ADĂUGATĂ	12
4.1. Înregistrarea persoanelor impozabile în scopuri de TVA	12
4.2. Declarații fiscale	12
4.3. Operațiuni scutite de taxă	13
5. OBLIGAȚIA DE A UTILIZA APARATE DE MARCAT ELECTRONICE FISCALE	14
6. MODALITĂȚI DE ÎNDEPLINIRE A OBLIGAȚIILOR DE PLATĂ	14
7. INFORMAȚII SUPLIMENTARE	14
8. LEGISLAȚIA FISCALĂ ȘI MATERIALE INFORMATIVE	14

Acest ghid se adresează tuturor persoanelor fizice care acordă sau intenționează să acorde meditații în particular și care aleg să își desfășoare activitatea în mod individual.

Aceste venituri reprezintă venituri impozabile și, potrivit Codului Fiscal, se încadrează în categoria venituri din activități independente.

1. ÎNREGISTRAREA ÎN REGISTRUL COMERȚULUI ȘI AUTORIZAREA FUNCȚIONĂRII

În cazul în care persoanele fizice intenționează să realizeze sau realizează deja în mod individual venituri din prestarea de servicii reprezentând meditații, au obligația de a se înregistra la Oficiul Național al Registrului Comerțului și de a solicita autorizarea funcționării, în condițiile prevăzute de O.U.G. nr. 44/2008¹.

2. OBLIGAȚIILE FISCALE DECLARATIVE ȘI DE PLATĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL IMPOZITULUI PE VENIT

2.1. Depunerea Declarației unice

Ulterior înregistrării în registrul comerțului și autorizării funcționării, persoanele fizice au obligația de a depune la organul fiscal *Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice (formular 212)*.

În cazul în care încep activitatea în cursul anului fiscal, persoanele fizice vor depune Declarația unică în termen de 30 de zile de la data producerii evenimentului.

În declarația unică contribuabilul va completa în mod corespunzător *Capitolul II - Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate*, prin intermediul căruia contribuabilii își exercita și opțiunea privind determinarea venitului net anual:

- **fie pe baza normelor de venit;**
- **fie în sistem real**, pe baza datelor din contabilitate.

În situația în care persoana fizică începe activitatea în luna decembrie a anului de impunere, aceasta va depune *Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul I. Date privind veniturile realizate* până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de impunere.

2.2. Stabilirea venitului net anual pe baza normelor de venit și calculul impozitului pe venit

În cazul în care venitul net anual din activități independente se determină pe bază de norme de venit, la stabilirea acestuia se utilizează normele de venit de la locul desfășurării activității. Impozitul se calculează prin aplicarea cotei de 10% asupra normei de venit.

Normele anuale de venit sunt disponibile pe portalul ANAF, www.anaf.ro, secțiunea „Asistență contribuabili”.

Astfel, pentru o mai bună înțelegere, exemplificăm situația în care o persoană fizică își începe activitatea la data de 01.01.2023 și va desfășura această activitate, în București, în mod

¹ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu modificările și completările ulterioare;

continuu, până la finele anului. În acest caz, pentru stabilirea impozitului pe venit este avută în vedere norma de venit de la locul de desfășurare a activității.

Norma anuală de venit, publicată pe portalul ANAF, pentru București, este în cuantum de 36.000 lei. Astfel, impozitul pe venit aferent venitului net anual se calculează prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului, impozitul datorat fiind 3.600 lei ($36.000 \text{ lei} \times 10\% = 3.600 \text{ lei}$).

Contribuabilul respectiv va datora și contribuția de asigurări sociale, respectiv contribuția de asigurări sociale de sănătate, întrucât norma anuală de venit este egală cu nivelul de 12 salarii minime brute pe țară.

Modalitatea de stabilire a contribuției de asigurări sociale, respectiv a contribuției de asigurări sociale de sănătate este prezentată la punctele 3.1. și 3.2. din Ghid.

Dacă activitatea se desfășoară pe perioade mai mici decât anul calendaristic, norma de venit aferentă activității se reduce proporțional, astfel încât să reflecte perioada de an calendaristic în care s-a desfășurat activitatea respectivă.

În cazul în care o persoană fizică desfășoară două sau mai multe activități care generează venituri din activități independente (activități de producție, comerț și prestări de servicii) venitul net din aceste activități se stabilește prin însumarea nivelului normelor de venit corespunzătoare fiecărei activități.

În situația în care persoana fizică desfășoară o activitate inclusă în nomenclatorul activităților pentru care venitul net se poate determina pe baza normelor anuale de venit și o altă activitate independentă, venitul net anual se determină în sistem real, pe baza datelor din contabilitate.

2.2.1. Ajustarea normei anuale de venit

Persoana fizică poate ajusta norma anuală de venit prin completarea *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice*. Ajustarea normelor anuale de venit se realizează prin aplicarea coeficienților de corecție publicați de către Direcțiile generale regionale ale finanțelor publice asupra normelor anuale de venit. Coeficienții de corecție sunt menționați în cuprinsul normelor anuale de venit ce sunt publicate pe portalul ANAF.²

Exemplu:

O persoană fizică își începe activitatea la data de 01.01.2023, activitate ce se va desfășura în mod continuu până la finele anului, în București. Norma anuală de venit este de 36.000 lei.

Contribuabilul este și salariat, cu normă întreagă, caz în care beneficiază de reducerea normei de venit potrivit coeficienților de corecție, în cotă de 50%.

Stabilirea normei anuale de venit prin ajustare se va calcula astfel:

$36.000 \text{ lei} \times 50\% = 18.000 \text{ lei}$ (venitul net anual recalculat)

Impozitul pe venit aferent se calculează prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului net anual recalculat, astfel:

$18.000 \text{ lei} \times 10\% = 1.800 \text{ lei}$ (impozit)

Contribuabilul respectiv nu va datora și contribuția de asigurări sociale întrucât norma anuală de venit ajustată este sub nivelul de 12 salarii minime brute pe țară, dar va datora contribuția de asigurări sociale de sănătate, întrucât norma anuală de venit este egală cu nivelul de 6 salarii minime brute pe țară.

Modalitatea de stabilire a contribuției de asigurări sociale de sănătate este prezentată la punctul 3.2. din Ghid.

² https://www.anaf.ro/anaf/internet/ANAF/asistenta_contribuabili/declararea_obligatiilor_fiscale/norme_venit;

2.2.2. Începerea activității în cursul lunii decembrie

În situația în care persoana fizică începe activitatea în luna decembrie a anului de impunere, trebuie să depună *Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul I. Date privind veniturile realizate* până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de impunere.

2.2.3. Încetarea activității/Întreruperea temporară a activității

În situația în care contribuabilul încetează activitatea în cursul anului, respectiv activitatea se întrerupe temporar, contribuabilul are obligația ca, în termen de 30 de zile de la producerea evenimentului, să depună la organul fiscal *Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II - Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate și să recalculeze impozitul pe venit.*

2.2.4. Realizarea unui venit brut anual mai mare decât echivalentul în lei al sumei de 25.000 euro

În cazul în care venitul net se determină pe bază de norme de venit dar în anul 2023 va înregistra un venit brut anual mai mare decât echivalentul în lei al sumei de 25.000 euro, începând cu anul fiscal următor contribuabilul va avea obligația determinării venitului net anual în sistem real.

Cursul de schimb valutar care trebuie utilizat pentru determinarea echivalentului în lei al sumei de 25.000 euro este cursul de schimb mediu anual comunicat de Banca Națională a României, la sfârșitul anului fiscal.³

În această situație contribuabilul completează în mod corespunzător și depune la organul fiscal *Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate* până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a venitului.

2.2.5. Termenul de plată al impozitului pe venit

Plata impozitului se efectuează la bugetul de stat până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a venitului.

2.2.6. Registrul de evidență fiscală

În cazul în care contribuabilul optează pentru determinarea venitului net pe bază de norme de venit, acesta are obligația să completeze Registrul de evidență fiscală⁴, numai în partea referitoare la venituri și nu are obligații privind evidența contabilă⁵.

2.3. Stabilirea venitului net anual în sistem real, pe baza datelor din contabilitate și calculul impozitului pe venit

În situația în care contribuabilul a optat pentru stabilirea venitului net anual din activități independente, în sistem real, venitul net anual din activități independente se determină pe baza

3 https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/AsistentaContribuabili_r/cursuri_valutare.htm

4 OMFP nr. 3254/2017 privind Registrul de evidență fiscală pentru persoanele fizice, contribuabili potrivit titlului IV din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal;

5 Art. 69 alin. (8) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare;

datelor din contabilitate, ca diferență între venitul brut și cheltuielile deductibile efectuate în scopul realizării de venituri.

2.3.1. Declararea venitului net anual estimat și calculul impozitului pe venit

Contribuabilul are obligația estimării venitului net anual pentru anul fiscal curent, și a stabilirii impozitului anual estimat, prin depunerea *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate*, până la data de 25 mai, inclusiv, a anului de realizare a venitului⁶ sau, în cazul în care încep o activitate în cursul anului fiscal, în termen de 30 de zile de la data producerii evenimentului⁷. Impozitul se determină de către contribuabil prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului net anual estimat considerat venit impozabil.

Exemplu:

O persoană fizică își începe activitatea la data de 01.01.2023, activitate ce se va desfășura în mod continuu până la finele anului și optează pentru determinarea venitului net în sistem real.

Venitul brut estimat este 30.000 lei, iar cheltuielile deductibile estimate sunt în sumă de 10.000 lei. Venitul net anual estimat se determină ca diferență între venitul brut estimat și cheltuielile deductibile estimate, respectiv: 30.000 lei - 10.000 lei = 20.000 lei.

Impozitul pe venit anual estimat aferent se calculează prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului net anual estimat, astfel: 20.000 lei x 10% = 2.000 lei (impozit).

Contribuabilul respectiv nu va datora contribuția de asigurări sociale întrucât venitul net anual estimat este sub nivelul de 12 salarii minime brute pe țară, dar va datora contribuția de asigurări sociale de sănătate, întrucât venitul net anual estimat este cuprins între 6 salarii minime brute pe țară, inclusiv, și 12 salarii minime brute pe țară.

Modalitatea de stabilire a contribuției de asigurări sociale de sănătate este prezentată la punctul 3.2. din Ghid.

2.3.2. Începerea activității în cursul lunii decembrie

În situația în care persoana fizică începe să desfășoare activitatea în luna decembrie a anului de impunere, aceasta trebuie să depună *Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul I. Date privind veniturile realizate* până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de impunere.

2.3.3. Încetarea activității/Înteruperea temporară a activității

În situația în care persoana fizică încetează activitatea în cursul anului, respectiv întrerupe temporar activitatea, acesta depune în termen de 30 de zile de la producerea evenimentului *Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate* la organele fiscale competente și recalculează impozitul pe venit.

2.3.4. Declararea venitului net anual realizat și stabilirea impozitului anual datorat

Pentru determinarea venitului net anual în sistem real, pe baza datelor din contabilitate, acesta are obligația declarării venitului net anual și a stabilirii impozitului anual datorat prin

⁶ Art. 120 alin. (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare;

⁷ Art. 120 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare;

completarea în mod corespunzător a *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul I - Date privind veniturile realizate*, până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a venitului.

Venitul net anual din activități independente se determină în sistem real, pe baza datelor din contabilitate, ca diferență între venitul brut și cheltuielile deductibile efectuate în scopul realizării de venituri. Acest venit se recalculează, după caz, prin deducerea pierderilor fiscale reportate. Din venitul net anual recalculat se deduce, după caz, contribuția de asigurări sociale datorată, stabilindu-se astfel **venitul net anual impozabil**.

Impozitul anual datorat se stabilește prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului net anual impozabil, din care se deduce, în limita impozitului datorat, costul de achiziție al aparatelor de marcat electronice fiscale⁸.

2.3.5. Termenul de plată al impozitului pe venit

Plata impozitului anual datorat se efectuează la bugetul de stat, până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a venitului.

2.3.6. Obligații din punct de vedere al evidenței contabile

Contribuabilul care a optat pentru determinarea venitului net anual pe baza datelor din contabilitate are obligația să organizeze și să conducă contabilitate, cu respectarea reglementărilor în vigoare privind evidența contabilă, și are obligația să completeze Registrul de evidență fiscală⁹.

Contribuabilul ale cărui venituri sunt determinate în sistem real și care conduce contabilitate în partidă simplă¹⁰ poate opta pentru conducerea evidenței contabile pe baza regulilor contabilității în partidă dublă, potrivit reglementărilor contabile emise în acest sens¹¹.

3. OBLIGAȚIILE FISCALE DECLARATIVE ȘI DE PLATĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL CONTRIBUȚIILOR SOCIALE

3.1. Contribuția de asigurări sociale

Pentru veniturile realizate din activități independente, contribuabilul datorează contribuția de asigurări sociale dacă estimează pentru anul curent venituri din activități independente și venituri din drepturi de proprietate intelectuală, din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, a căror valoare cumulată este cel puțin egală cu 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate*¹².

8 Art. 123 alin. (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare;

9 OMFP nr. 3254/2017 privind Registrul de evidență fiscală pentru persoanele fizice, contribuabili potrivit titlului IV din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal;

10 OMFP nr. 170/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind contabilitatea în partidă simplă;

11 Art. 1 alin. (5) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

12 Art. 148 alin. (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare;

3.1.1. Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale

Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale, în cazul persoanelor care realizează venituri din activități independente, o reprezintă venitul ales de contribuabil, care nu poate fi mai mic decât:

- a) nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate*, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară;
- b) nivelul de 24 de salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate*, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 24 de salarii minime brute pe țară.

3.1.2. Cota de calcul al contribuției de asigurări sociale

Contribuția de asigurări sociale se calculează prin aplicarea cotei de 25% asupra bazei anuale de calcul.

Exemplu:

O persoană fizică își începe activitatea la data de 01.01.2023, activitate ce se va desfășura în mod continuu până la finele anului, iar venitul net anual determinat în sistem real/normă de venit anual este cuprins între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară.

Aceasta datorează contribuție de asigurări sociale și își alege baza minimă de calcul (în anul 2023, salariul minim brut este de 3.000 lei iar baza minimă anuală de calcul este 36.000 lei).

Contribuția de asigurării sociale aferentă se calculează prin aplicarea cotei de 25% asupra bazei anuale de calcul, astfel:

$$36.000 \text{ lei} \times 25\% = 9.000 \text{ lei (CAS)}$$

Persoana fizică respectivă datorează, pe lângă contribuția de asigurări sociale, și impozit pe venit în cuantum de 10% din venitul net anual, respectiv contribuția de asigurări sociale de sănătate întrucât venitul net anual este cuprins între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară.

Modalitatea de stabilire a impozitului pe venit, respectiv a contribuției de asigurări sociale de sănătate este prezentată la punctele 2.2., 2.3. și 3.2. din Ghid.

3.1.3. Termenul de plată a contribuției de asigurări sociale

Plata contribuției de asigurări sociale se efectuează până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui pentru care se datorează contribuția.

3.1.4. Persoane exceptate la plata contribuției

Contribuabilul nu datorează contribuția de asigurări sociale pentru veniturile realizate din activitatea independentă dacă¹³:

- este asigurat în sisteme proprii de asigurări sociale și nu are obligația asigurării în sistemul public de pensii potrivit legii;
- are calitatea de pensionar.

¹³ Art. 150 alin. (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare;

3.1.5. Exercițarea opțiunii pentru plata contribuției de asigurări sociale

Persoana fizică al cărei venit nu se încadrează în plafonul de 12 salarii minime brute pe țară poate opta pentru plata contribuției de asigurări sociale pentru anul curent, în condițiile prevăzute pentru persoanele care estimează că realizează venituri anuale peste nivelul a 12 salarii minime brute pe țară.

3.1.6. Prevederi speciale privind calculul și declararea contribuției de asigurări sociale

a) Dacă venitul **estimat** se modifică în cursul anului în care se realizează veniturile și nu se mai încadrează în plafonul de 12 salarii minime brute pe țară, contribuabilul poate modifica contribuția datorată rectificând venitul estimat prin depunerea *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate*, oricând până la împlinirea termenului legal de depunere a *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul I. Date privind veniturile realizate, respectiv până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a veniturilor*.

b) În situația în care contribuabilul **estimează** pentru anul curent un venit net anual din activități independente și in drepturi de proprietate intelectuală, mai mic decât nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, iar venitul net anual **realizat** este cel puțin egal cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la data depunerii *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate*, acesta datorează contribuția de asigurări sociale¹⁴ și are obligația depunerii *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul I. Date privind veniturile realizate*, până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a veniturilor în vederea definitivării contribuției de asigurări sociale. În declarație se completează venitul ales, care trebuie să fie cel puțin egal cu nivelul a 12 sau 24 de salarii minime brute pe țară, după caz.

c) În situația în care contribuabilul **estimează** pentru anul curent un venit net anual din activități independente și in drepturi de proprietate intelectuală cel puțin egal cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, iar venitul net anual **realizat** este sub nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, acesta nu datorează contribuția de asigurări sociale, cu excepția situației în care a optat pentru plata contribuției. În acest caz contribuția plătită nu se restituie, aceasta fiind valorificată la stabilirea elementelor necesare determinării pensiei, potrivit legii.

3.2 Contribuția de asigurări sociale de sănătate

Pentru veniturile realizate din activități independente, contribuabilul datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate dacă estimează pentru anul curent venituri din activități independente, din drepturi de proprietate intelectuală, din asocieri cu persoane juridice, din cedarea folosinței bunurilor, din activități agricole, silvicultură și piscicultură, din investiții și venituri din alte surse a căror valoare este cel puțin egală cu 12 salarii minime brute pe țară și au obligația depunerii *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate*¹⁵.

14 Baza de calcul este stabilită potrivit art. 148 alin. (4) din Codul fiscal.

15 Art. 170 alin. (1) și (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare;

3.2.1. Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate

Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate o reprezintă:

a) nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate*, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 6 salarii minime brute pe țară inclusiv și 12 salarii minime brute pe țară;

b) nivelul de 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate*, în cazul veniturilor realizate cuprinse între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară;

c) nivelul de 24 de salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate*, în cazul veniturilor realizate cel puțin egale cu 24 de salarii minime brute pe țară.

3.2.2. Cota de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate

Contribuția de asigurări sociale de sănătate se calculează prin aplicarea cotei de 10% asupra bazei anuale de calcul.

Exemplu:

O persoană fizică își începe activitatea la data de 01.01.2023, activitate ce se va desfășura în mod continuu până la finele anului, iar venitul net anual determinat în sistem real/normă de venit anual este cuprins între 12 salarii minime brute pe țară inclusiv și 24 de salarii minime brute pe țară.

Aceasta datorează contribuție de asigurări sociale de sănătate la baza anuală de calcul (în anul 2023, salariul minim brut este de 3.000 lei iar baza anuală de calcul este 36.000 lei).

Contribuția de asigurări sociale de sănătate aferentă se calculează prin aplicarea cotei de 10% asupra bazei anuale de calcul, astfel:

36.000 lei x 10% = 3.600 lei (CASS)

Persoana fizică respectivă datorează, pe lângă contribuția de asigurări sociale de sănătate, și impozit pe venit în cuantum de 10% din venitul net anual, respectiv contribuția de asigurări sociale, întrucât venitul net anual este egal cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară.

Modalitatea de stabilire a impozitului pe venit, respectiv a contribuției de asigurări sociale este prezentată la punctele 2.2, 2.3. și 3.1. din Ghid.

3.2.3. Termenul de plată a contribuției de asigurări sociale de sănătate

Plata contribuției de asigurări sociale de sănătate se efectuează până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui pentru care se datorează contribuția.

3.2.4. Modalitatea de a opta pentru plata contribuției de asigurări sociale de sănătate

Contribuabilul care estimează pentru anul în curs un venituri din activități independente, din drepturi de proprietate intelectuală, din asocieri cu persoane juridice, din cedarea folosinței bunurilor, din activități agricole, silvicultură și piscicultură, din investiții și venituri din alte surse a

căror valoare cumulată este sub nivelul a 6 salarii de bază minime brute pe țară nu datorează contribuția, dar poate **opta** pentru plata acesteia astfel¹⁶:

- dacă depune *Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate până la împlinirea termenului legal de depunere*, respectiv până la data de 25 mai, inclusiv, a anului pentru care se datorează contribuția, la o bază de calcul reprezentând valoarea a **6 salarii de bază minime brute pe țară**, în vigoare la termenul legal prevăzut pentru depunerea declarației; sau

- dacă depune *Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate după împlinirea termenului legal de depunere*, la o bază de calcul echivalentă cu **valoarea salariului de bază minim brut pe țară în vigoare la data de 25 mai a anului curent, înmulțită cu numărul de luni rămase până la termenul legal de depunere** a Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - **Capitolul I. Date privind veniturile realizate**, inclusiv luna în care se depune declarația, respectiv 25 mai a anului următor.

3.2.5. Prevederi speciale privind calculul și declararea contribuției de asigurări sociale de sănătate

a) Dacă venitul **estimat se modifică** în cursul anului în care se realizează veniturile și nu se mai încadrează în plafonul de 6 salarii minime brute pe țară, contribuabilul poate modifica contribuția datorată rectificând venitul estimat, prin depunerea *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul II. Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate*, oricând până la împlinirea termenului legal de depunere a *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul I. Date privind veniturile realizate*, respectiv până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a veniturilor.

b) În situația în care contribuabilul a **estimat** pentru anul curent veniturile a căror valoare cumulată este mai mică decât nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, iar venitul net anual cumulat **realizat** este cel puțin egal cu nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, în vigoare în anul pentru care se datorează contribuția, acesta datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate¹⁷ și depune *Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul I. Date privind veniturile realizate*, până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a veniturilor, în vederea definitivării contribuției de asigurări sociale de sănătate.

c) În cazul în care contribuabilul **estimează** venituri din activități independente cel puțin egale cu 6 salarii minime brute pe țară și **realizează** un venit net anual sub nivelul a 6 salarii minime brute pe țară, iar în anul fiscal precedent nu a avut calitatea de salariat și nu s-a încadrat în categoriile de persoane exceptate¹⁸ de la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate prevăzute în Codul fiscal, datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la o bază de calcul echivalentă cu 6 salarii minime brute pe țară și depune *Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul I. Date privind veniturile realizate*, până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a veniturilor, în vederea definitivării contribuției de asigurări sociale de sănătate.

16 Art. 180 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare;

17 Baza de calcul este stabilită potrivit art. 170 alin. (4) din Codul fiscal.

18 Art. 154 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare;

Prevederile mai sus menționate se aplică și în cazul în care persoanele fizice au estimat venituri cumulate mai multe surse și/sau categorii de venituri (din activități independente, drepturi de proprietate intelectuală, cedarea folosinței bunurilor, investiții, din activități agricole sau din asocieri cu persoane juridice) cel puțin egale cu 6 salarii minime brute pe țară, iar până la termenul prevăzut pentru depunerea *Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice - Capitolul I. Date privind veniturile realizate*, respectiv data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a veniturilor, au procedat la corectarea declarației inițiale prin depunerea unei declarații rectificative, ca urmare a realizării de venituri sub plafon.

4. TAXA PE VALOAREA ADĂUGATĂ

4.1. Înregistrarea persoanelor impozabile în scopuri de TVA

Contribuabilii, persoane fizice, care intenționează să realizeze sau realizează deja în mod individual venituri din prestarea de servicii reprezentând meditații (altele decât cadrele didactice din domeniul învățământului școlar, preuniversitar și universitar), au obligația să țină evidențe corecte și complete ale tuturor operațiunilor efectuate în desfășurarea activității lor cu ajutorul Jurnalului de vânzări, și al Jurnalului de cumpărări și se înregistrează în scopuri de TVA în următoarele situații:

- a. prin opțiune;
- b. la depășirea plafonului de scutire de 300.000 lei prevăzut în Codul fiscal;
- c. în situația în care efectuează achiziții intracomunitare, prestează sau primesc servicii către/de la persoane impozabile din UE.

În vederea înregistrării în scopuri de TVA, contribuabilii care își desfășoară activitatea individual, depun **Declarația de înregistrare fiscală/Declarație de mențiuni/Declarație de radiere pentru persoanele fizice care desfășoară activități economice în mod independent sau exercită profesii libere** – formular 070 completând în mod corespunzător rubrica "Date privind vectorul fiscal", secțiunea TVA, sau **Declarația pentru înregistrarea/modificarea în mediu electronic a mențiunilor ulterioare înregistrării fiscale, precum și pentru radierea înregistrării fiscale** – formular 700, după caz.

În situația în care se efectuează achiziții intracomunitare, se prestează sau se primesc servicii către/de la persoane impozabile din UE, dacă persoana impozabilă nu este înregistrată în scopuri de TVA¹⁹ (sau nu optează/ nu este obligată pentru această înregistrare), atunci aceasta poate solicita înregistrarea²⁰ prin depunerea **Declarației de înregistrare fiscală/Declarație de mențiuni/Declarație de radiere pentru persoanele fizice care desfășoară activități economice în mod independent sau exercită profesii libere** – formular 070 (pentru contribuabilii persoane fizice) sau a **Declarației pentru înregistrarea/modificarea în mediu electronic a mențiunilor ulterioare înregistrării fiscale, precum și pentru radierea înregistrării fiscale** – formular 700, după caz.

Pe baza declarației de înregistrare, organul fiscal eliberează certificatul de înregistrare în scopuri de TVA, care cuprinde codul de înregistrare în scopuri de TVA și data de la care contribuabilul devine persoană înregistrată în scopuri de TVA.

19 Potrivit art. 316 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare.

20 Potrivit art. 317 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare.

4.2. Declarații fiscale

Contribuabilii înregistrați în scopuri de TVA²¹ au obligația să depună, la termenele prevăzute de lege, următoarele declarații fiscale:

A. Decont de taxa pe valoarea adăugată (formularul 300):

- a) lunar, până la data de 25, inclusiv a lunii următoare celei pentru care se depune decontul, de persoanele impozabile pentru care perioada fiscală este luna calendaristică;
- b) trimestrial, până la data de 25 inclusiv a primei luni din trimestrul următor celui pentru care se depune decontul, de persoanele impozabile pentru care perioada fiscală este trimestrul calendaristic;
- c) semestrial, până la data de 25, inclusiv a primei luni din semestrul următor celui pentru care se depune decontul, de persoanele impozabile pentru care organul fiscal competent a aprobat ca perioadă fiscală semestrul calendaristic;

B. Declarație informativă privind livrările/prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național de persoane înregistrate în scopuri de TVA (formularul 394) – lunar/trimestrial.

Declarația se depune până în data de 30 inclusiv a lunii următoare încheierii perioadei de raportare, declarate pentru depunerea decontului, inclusiv dacă în această perioadă nu au fost realizate operațiuni de natura celor care fac obiectul declarației. În cazul în care perioada de raportare este luna calendaristică, termenul de depunere a declarației pentru luna ianuarie este până la data de 28, respectiv 29 februarie.

C. Declarație recapitulativă privind livrările/achizițiile/prestările intracomunitare (formularul 390) – se depune lunar, până la data de 25 inclusiv a lunii următoare unei luni calendaristice numai pentru lunile calendaristice în care ia naștere exigibilitatea taxei pentru operațiunile efectuate²².

Contribuabilii înregistrați în scopuri de TVA²³, care efectuează achiziții intracomunitare, prestează sau primesc servicii către/de la persoane impozabile din UE, au obligația să depună, la termenele prevăzute de lege, următoarele declarații fiscale:

A. Decont special de taxă pe valoarea adăugată (formularul 301) - până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care ia naștere exigibilitatea operațiunilor;

B. Declarație recapitulativă privind livrările/achizițiile/prestările intracomunitare (formularul 390) – se depune lunar, până la data de 25 inclusiv a lunii următoare unei luni calendaristice, numai pentru lunile calendaristice în care ia naștere exigibilitatea taxei pentru operațiunile efectuate²⁴.

În acest sens, poate fi consultat pe portalul Agenției Naționale de Administrare Fiscală și Calendarul obligațiilor fiscale²⁵.

4.3. Operațiuni scutite de taxă

Meditațiile acordate în particular de cadre didactice din domeniul învățământului școlar, preuniversitar și universitar reprezintă operațiuni scutite de taxa pe valoare adăugată²⁶.

21 Potrivit art. 316 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare.

22 Art. 325 alin. (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare;

23 Potrivit art. 317 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare.

24 Idem 23;

25 https://www.anaf.ro/anaf/internet/ANAF/asistenta_contribuabili/info_obligatii_fiscale/calendar_obligatii_fiscale/

26 Art. 292 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare;

5. OBLIGAȚIA DE A UTILIZA APARATE DE MARCAT ELECTRONICE FISCALE

În situația în care contribuabilul care obține venituri din activități independente încasează integral sau parțial, cu numerar sau prin utilizarea cardurilor de credit/debit sau a substitutelor de numerar, contravaloarea **prestărilor de servicii efectuate direct către populație, acesta are** obligația de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale²⁷.

6. MODALITĂȚI DE ÎNDEPLINIRE A OBLIGAȚIILOR DE PLATĂ

Contribuabilii își pot îndeplini obligațiile de plată reprezentând impozite, taxe, contribuții și alte sume datorate bugetului general consolidat astfel:

- prin virament bancar;
- în numerar, în conturile deschise la Trezoreria Statului pe raza căruia aceștia își au domiciliul fiscal;
- prin mandat poștal la subunitățile poștale ale C.N. Poșta Română S.A.;
- on-line, cu cardul, prin intermediul platformei Ghiseul.ro care este interconectată cu serviciul Spațiul Privat Virtual;
- cu card bancar, la casele Trezoreriei Statului pe raza cărora își au domiciliul fiscal.

Pe site-ul Agenției Naționale de Administrare Fiscală sunt publicate conturile IBAN și pot fi vizualizate accesând următorul link:

https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/AsistentaContribuabili_r/Con_IBAN_pf.htm.

7. INFORMAȚII SUPLIMENTARE

Informații detaliate se pot obține:

- accesând portalul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, www.anaf.ro;
- telefonic, la Serviciul central de asistență contribuabililor – Contact-center, la numărul de telefon: 031.403.91.60;
- la structurile de asistență pentru contribuabili din cadrul organelor fiscale teritoriale.

8. LEGISLAȚIA FISCALĂ ȘI MATERIALE INFORMATIVE

- Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, accesând link-ul: https://www.anaf.ro/anaf/internet/ANAF/asistenta_contribuabili/legislatie/codul_fiscal/ ;
- Legea nr.207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, accesând link-ul: https://www.anaf.ro/anaf/internet/ANAF/asistenta_contribuabili/legislatie/codul_procedura_fiscala/ ;
- [Calendarul obligațiilor fiscale](#) publicat pe portalul www.anaf.ro la secțiunea *Asistență Contribuabili*, subsecțiunea *Informații privind obligațiile fiscale*;
- [Ghidurile elaborate de Agenția Națională de Administrare Fiscală](#) publicate pe portalul WWW.anaf.ro la secțiunea *Asistență Contribuabili*, subsecțiunea *Servicii oferite contribuabililor*.

²⁷ Art. 1 alin. (1) din Ordonanța de Urgență nr.28/1999, republicată, privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale.